

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ד בניסן התשע"ד
24 באפריל 2014
097/2014

האוכלוסייה הדרוזית בישראל - לקט נתונים לרגל חג הנביא שועיב

The Druze Population of Israel

לרגל חג הנביא שועיב - חגה של העדה הדרוזית שיחול ב- 24.4.2014, מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נתונים על האוכלוסייה הדרוזית החיה בישראל:

- בסוף שנת 2013, מנתה אוכלוסיית הדרוזים בישראל כ-134 אלף נפש (נתונים ארעיים).
- בסוף שנת 2012, היישובים עם מספר הדרוזים הגדול ביותר הם: דאלית אל כרמל (מחוז חיפה, 15.5 אלף) ירכא (מחוז צפון, 14.5 אלף).
- שיעור הפרייון הכולל (מספר הילדים הממוצע שאישה צפויה ללדת במהלך חייה), בשנת 2012 עמד על 2.3 ילדים בממוצע לאישה. שיעור הפרייון הכולל בקרב הנשים הדרוזיות נמצא במגמת ירידה מאמצע שנות השישים, כאשר שיא הפרייון נמדד בשנת 1964 עם 7.9 ילדים לאישה. בשנת 1990 היה השיעור 4.1 ילדים לאישה, בשנת 2000 - 3.1 ובשנת 2010 - 2.5.
- בישראל כ-31.3 אלף משקי בית בראשם עמד דרוזי, שהיוו כ-1.4% מכלל משקי הבית בישראל.
- גודל משק הבית הממוצע נאמד בכ-4.1 נפשות, גבוה יותר ממשקי בית יהודים ונוצרים 3.1 ו-3.0 בהתאמה, וקטן מזה של משקי בית באוכלוסייה המוסלמית 5.0 נפשות.
- מכלל משקי הבית שבראשם עמד דרוזי 80.2% משקי בית עם מועסקים, גבוה מזה של המוסלמים (78.0%) ודומה לזה של הנוצרים (80.0%).
- סך ההוצאה החודשית הממוצעת לתצרוכת במשקי בית דרוזים בישראל מסתכמת ב-12,518 ₪, לעומת 14,272 ₪ בקרב כלל משקי הבית.
- בשנת תשע"ג, הייצוג של הדרוזים בקרב כלל אוכלוסיית הסטודנטים בישראל היה קטן יחסית. עם זאת, בשנים האחרונות מספרם הוכפל ושיעורם גדל. בשנת תשע"ג למדו 3.8 אלף סטודנטים דרוזים בכל המוסדות להשכלה גבוהה בישראל. לשם השוואה, בתש"ס מספרם היה פחות ממחצית (1.7 אלף).
- שיעור הנשים בקרב הסטודנטים לתואר ראשון היה גבוה יותר בקרב הדרוזים בהשוואה ליהודים, וכן גילם היה צעיר יותר.

אוכלוסייה

בסוף שנת 2013 מנתה העדה הדרוזית בישראל כ-134 אלף נפש, 1.7% מסך כל האוכלוסייה בישראל ו-8.0% מהאוכלוסייה הערבית במדינה (נתונים ארעיים).

עם קום המדינה חיו בישראל כ-14.5 אלף דרוזים (1.2% מכלל האוכלוסייה). במהלך השנים גדלה האוכלוסייה הדרוזית בעיקר כתוצאה מריבוי טבעי (לידות פחות פטירות).

פיזור גיאוגרפי בשנת 2012: הדרוזים בישראל מתגוררים בשני מחוזות עיקריים: במחוז הצפון כ-81% מהאוכלוסייה הדרוזית ובמחוז חיפה כ-19% מהאוכלוסייה הדרוזית.

98% מהדרוזים בישראל מתגוררים ב-19 יישובים, 17 מהם נמצאים במחוז צפון ושני יישובים נמצאים במחוז חיפה. חלקם היחסי של אוכלוסיית הדרוזים ביישובים אלה גבוה, ב-13 יישובים חלקם היחסי מאוכלוסיית היישוב הוא 95% ויותר ובשבעה מתוכם (בית ג'ן, מגדל שמס, בוקעאתא, ג'ולס, יאנוח-ג'ת, סאג'ור ומסעדה) האוכלוסייה הדרוזית מהווה 100% מכלל אוכלוסיית היישוב.

היישובים עם מספר הדרוזים הגבוה ביותר בשנת 2012 היו דאלית אל כרמל וירכא.

לוח א: האוכלוסייה הדרוזית בסוף שנת 2012 ביישובים עיקריים

מחוז	שם היישוב	סה"כ דרוזים ביישוב (אלפים)	אחוז הדרוזים מסה"כ האוכלוסייה ביישוב
חיפה	דאלית אל-כרמל	15.5	97
צפון	ירכא	14.5	98
צפון	מג'אר	12.0	58
צפון	בית ג'ן	11.4	100
צפון	מגדל שמס	10.2	100
חיפה	עספיא	8.6	76
צפון	כסרא-סמיע	7.4	95
צפון	בוקעאתא	6.1	100
צפון	ג'ולס	6.0	100
צפון	יאנוח-ג'ת	6.0	100
צפון	חורפיש	5.6	96
צפון	שפרעם	5.5	14
צפון	פקיעין (בוקיעה)	4.2	78
צפון	סאג'ור	3.9	100
צפון	אבו סנאן	3.8	30

מחוז	שם היישוב	סה"כ דרוזים ביישוב (אלפים)	אחוז הדרוזים מסה"כ האוכלוסייה ביישוב
צפון	מסעדה	3.3	100
צפון	ראמה	2.3	32
צפון	עין קנייא	1.9	99
צפון	עין אל-אסד	0.8	97

קצב גידול: שיעור הגידול של האוכלוסייה הדרוזית בשנת 2012 (1.5%) היה נמוך מזה של האוכלוסייה המוסלמית (2.5%), ומזה של האוכלוסיות היהודית והנוצרית (1.7%) בהתאמה.

מבנה גילים: בשנת 2012 היה הגיל החציוני באוכלוסייה הדרוזית 26.0 שנים. 29.3% מהאוכלוסייה הדרוזית היו ילדים בני 0-14 שנים וכ- 5.1% קשישים בני 65 ומעלה. לשם השוואה בשנת 2000, הגיל החציוני באוכלוסייה הדרוזית היה 21.9 שנים, אחוז הילדים בני 0-14 היה 35.8%, ואחוז בני 65 ומעלה היה 3.9%.

גיל בנישואין: בשנת 2011 היה הגיל החציוני בנישואין ראשונים (הגיל שמתחתיו מצויים מחצית הנישאים) בעדה הדרוזית, 27.6 בקרב גברים ו-22.3 שנים בקרב נשים. גיל זה גבוה במעט ביחס לגיל הנישואין בקרב המוסלמים ונמוך ביחס לגיל הנישואין בקרב היהודים והנוצרים.

לוח ב: גיל נישואין חציוני בנישואין ראשונים לפי דת ומין, 2011

דרוזים	יהודים	מוסלמים	נוצרים	
27.6	27.9	25.8	28.9	גברים
22.3	25.8	20.8	24.4	נשים

ילודה ופריון:

במהלך שנת 2012 נולדו בישראל 2,371 תינוקות לנשים דרוזיות, כ-1.4% מכלל התינוקות שנולדו בישראל בשנה זו. מספר הילדים הממוצע שאישה דרוזית צפויה ללדת במהלך חייה (שיעור הפריון הכולל) עמד בשנת 2012 על 2.3 ילדים לאישה, נמוך מזה של הנשים היהודיות (3.0) והמוסלמיות (3.5) וגבוה מזה של הנשים הנוצריות (2.2 ילדים לאישה). שיעור הפריון הכולל בקרב הנשים הדרוזיות נמצא במגמת ירידה מאמצע שנות השישים, כאשר שיא הפריון נמדד בשנת 1964 עם 7.9 ילדים לאישה. בשנת 1990 היה השיעור 4.1 ילדים לאישה, בשנת 2000-3.1 ובשנת 2010-2.5.

משקי בית ומשפחות¹: בשנת 2013 היו בישראל כ-31.3 אלף משקי בית שבראשם עמד דרוזי, שהיוו כ-1.4% מכלל משקי הבית בישראל בדומה לשנים הקודמות. גודל משק הבית הממוצע נאמד בכ-4.1 נפשות, גבוה יותר ממשקי בית יהודים ונוצרים 3.1 ו-3.0 בהתאמה, וקטן מזה של משקי בית באוכלוסייה המוסלמית 5.0 נפשות. כ-76% מהמשפחות הדרוזיות הן בעלות מבנה מסורתי, הכולל זוג עם ילדים (ילדים בכל גיל). 57% מכלל המשפחות הדרוזיות כוללות זוג עם לפחות ילד אחד בגיל עד 17, נמוך במעט מהמשפחות המוסלמיות (67%) וגבוה בהשוואה למשפחות היהודיות והנוצריות (45% ו-44%, בהתאמה). מספר הילדים הממוצע עד גיל 17 במשפחות הדרוזיות עם ילדים עד גיל זה הוא 2.2, כמו במשפחות היהודיות, גבוה מהנוצריות (1.9) ונמוך בהשוואה למוסלמיות (2.9).

עבודה

בשנת 2013 היו 31.3 אלף משקי בית של דרוזים, מהם 80.2% משקי בית עם מועסקים, גבוה מזה של המוסלמים (78.0%) ודומה לזה של הנוצרים (80.0%).

ממוצע נפשות לחדר אצל הדרוזים היה 1.13, גבוה מזה של הנוצרים 1.02 ונמוך מזה של המוסלמים 1.42.

אצל הדרוזים בדומה למוסלמים, יש פער גדול בין ההשתתפות של גברים בכוח העבודה לבין זו של הנשים. אחוז הגברים המשתתפים בכוח העבודה הגיע ב-2013 ל-68.0% (מוסלמים – 64.2%, נוצרים 68.4%) ואחוז הנשים הדרוזיות המשתתפות בכוח העבודה הגיע ל-33.3% (מוסלמיות – 22.9%, נוצריות 47.9%).

מתוך 43.1 אלף הדרוזים המועסקים, 28.9% עבדו כעובדים מקצועיים בתעשייה ובבינוי ועובדים מקצועיים אחרים, ועוד 21.9% עבדו כעובדי מכירות ושירותים; 17.4% עבדו בענף התעשייה ו-16.9% במינהל ציבורי.

9.4% לא למדו כלל או שאין להם תעודה, 30.6% בעלי השכלה יסודית או חטיבת ביניים, 13.5% - סיימו תיכון ללא תעודת בגרות, 27.9% - בעלי תעודת בגרות, 5.0% - בעלי תעודת סיום של בית ספר על תיכוני שאינה תעודה אקדמית ו-13.6% בעלי תואר אקדמי או תעודה אקדמית.

---

¹ **משק בית** – אדם אחד או קבוצת אנשים הגרים יחד בדירה אחת באופן קבוע ברוב ימות השבוע ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון. משק בית יכול לכלול אנשים שאינם קרובי משפחה. משק בית משפחתי: משק בית שיש בו לפחות משפחה אחת. **משפחה** – (משפחה גרעינית) שני אנשים או יותר הגרים באותו משק בית וקשורים זה לזה כבני זוג נשואים או לא נשואים, או כהורה וילד. סוגי המשפחה העיקריים הם: זוג בלבד, זוג עם ילדים (בקבוצת גיל שונות לפי גיל הילד הצעיר) או הורה יחיד עם ילדים.

הנתונים על משקי בית ומשפחות מבוססים על סקר כוח אדם לשנת 2013. הנתונים אינם כוללים את הגרים במוסדות, בקיבוצים, במעונות סטודנטים ואת הגרים מחוץ ליישובים (בדווים בדרום ואחרים).

נתונים מתוך סקר הוצאות משק הבית לשנת 2012 על האוכלוסייה הדרוזית

הוצאות לתצרוכת והוצאה כספית (לוח ג')

סך ההוצאה החודשית הממוצעת לתצרוכת במשקי בית דרוזים בישראל מסתכמת ב- 12,518 ₪, לעומת 14,272 ₪ בקרב כלל משקי הבית.

לוח ג. הוצאות לתצרוכת במשקי בית דרוזים בהשוואה לכלל משקי הבית, 2012

מקור נתונים: סקר הוצאות משק הבית, 2012

כלל משקי הבית		משקי בית דרוזים		
אחוזים	ש"ח לחודש	אחוזים	ש"ח לחודש	
100.0	14,272	100.0	12,518	הוצאות לתצרוכת - סך הכל
16.1	2,298	19.8	2,474	מזון (כולל ירקות ופירות)
25.5	3,633	20.9	2,622	דיור
9.8	1,394	11.5	1,440	תחזוקת הדירה ומשק הבית
3.7	530	6.4	796	ריהוט וציוד לבית
3.2	459	6.0	754	הלבשה והנעלה
5.5	784	4.6	581	בריאות
12.2	1,742	5.9	741	חינוך, תרבות ובידור
19.4	2,769	19.6	2,455	תחבורה ותקשורת

כחמישית מההוצאה לתצרוכת במשקי הבית הדרוזים היא עבור מזון (כולל ירקות ופירות) ואילו בקרב כלל משקי הבית בישראל אחוז ההוצאה על סעיף זה עומד על כ- 16%. על סעיף חינוך, תרבות ובידור ההוצאה במשקי הבית הדרוזים קטנה מפי 2 מההוצאה בכלל משקי הבית בישראל (741 ו- 1,742, בהתאמה).

שיעורי בעלות על מוצרים (לוח ד')

בשנת 2012, 58.6% ממשקי הבית הדרוזים היו בעלי צלחת לוויין, לעומת 16.3% בלבד מכלל משקי הבית. ל- 63% ממשקי הבית הדרוזים בעלות על מחשב ביתי ולכמחצית ממשקי הבית הדרוזים מנוי לאינטרנט. שיעורי הבעלות על רכב בקרב משקי הבית הדרוזים עומדים על כ- 70%.

לוח ד. שיעורי בעלות על מוצרים במשקי בית דרוזים בהשוואה לכלל משקי הבית, 2012

מקור נתונים: סקר הוצאות משק הבית, 2012

כלל משקי הבית	משקי בית דרוזים	שיעורי בעלות (באחוזים)
87.6	88.3	טלויזיה
16.3	58.6	צלחת לוויין
53.7	45.1	דיו.די
80.4	63.0	מחשב ביתי
70.7	48.5	מנוי לאינטרנט
61.8	30.2	מנוי לכבלים או לוויין
65.6	69.7	רכב (לפחות אחד)
95.0	92.2	טלפון סלולרי (לפחות אחד)

סטודנטים דרוזים במוסדות להשכלה גבוהה – נתונים מתחום השכלה גבוהה ומדע בשנת תשע"ג (2012/13)

- בשנת תשע"ג, הייצוג של הדרוזים בקרב כלל אוכלוסיית הסטודנטים בישראל היה קטן יחסית. עם זאת, בשנים האחרונות מספרם הוכפל ושיעורם גדל. בשנת תשע"ג למדו 3.8 אלף סטודנטים דרוזים בכל המוסדות להשכלה גבוהה בישראל. לשם השוואה, בתש"ס (1999/2000) מספרם היה פחות ממחצית (1.7 אלף).
- בתשע"ג, 1,915 סטודנטים דרוזים למדו באוניברסיטאות, בעוד ש-450 סטודנטים למדו באוניברסיטה הפתוחה, 902 סטודנטים למדו במכללות אקדמיות (מהם 602 במכללות המתוקצבות² ו-300 במכללות הלא מתוקצבות³) ו-578 סטודנטים למדו במכללות אקדמיות לחינוך.
- מקרב כלל הסטודנטים הדרוזים, 81.7% למדו לקראת תואר ראשון (30.1% למדו בשנה הראשונה), 16.2% למדו לקראת תואר שני, 1.1% למדו לקראת תואר שלישי ו-0.9% למדו לקראת תעודה אקדמית.
- באוניברסיטאות, חלקם היחסי הגבוה ביותר של הסטודנטים הדרוזים היה באוניברסיטת חיפה (5.3%) ובאוניברסיטת בר אילן (2.0%) והנמוך ביותר באוניברסיטת בן גוריון (0.1%). במכללות האקדמיות, שיעוריהם הגבוהים ביותר היו במכללה האקדמית צפת (13.0%), המכללה האקדמית הגליל המערבי (8.6%) ובמכללה האקדמית הנדסה על שם אורט בראודה (5.5%). לעומת זאת בחמש מכללות אקדמיות, לא היו סטודנטים דרוזים.
- מעל לרבע מהסטודנטים הדרוזים לתואר ראשון למדו מקצועות מתחום מדעי החברה (26.7%), בהשוואה ל-21.3% מקרב הסטודנטים היהודים. תחומי לימוד נוספים שנלמדו בשכיחות גבוהה יותר בקרב הדרוזים, בהשוואה ליהודים, היו: מדעי הרוח הכלליים (8.2% לעומת 3.9%, בהתאמה), שפות ספרויות ולימודים רגיונאליים (3.6% לעומת 1.5%, בהתאמה), מקצועות עזר רפואיים (5.4% לעומת 4.1%, בהתאמה) וכן חינוך והכשרה להוראה (19.8% לעומת 14.7%, בהתאמה). לעומת זאת, היו תחומי לימוד שהיו שכיחים יותר בקרב הסטודנטים היהודים מאשר הסטודנטים הדרוזים, כמו למשל, הנדסה ואדריכלות (17.7% לעומת 13.1%, בהתאמה), משפטים (8.9% לעומת 5.4%, בהתאמה), ובמיוחד עסקים ומדעי הניהול (12.8% לעומת 5.2%, בהתאמה).
- כשבוחנים סטודנטים לתואר ראשון באוניברסיטאות ובמכללות אקדמיות, ניתן לראות שישנם מספר מקצועות לימוד⁴ שבהם שיעוריהם היחסיים של הדרוזים היו גבוהים משמעותית בהשוואה לשיעורם הכללי באוכלוסייה, כמו למשל הוראת מדעי הרוח והחברה (19.5%), לימודים רב תחומיים במדעי הרוח (12.3%), שפה וספרות ערבית (11.9%), תרבות ואמנות (11.1%), הוראת מתמטיקה ומדעי הטבע (9.0%) וסטטיסטיקה (8.3%). כמו כן, היו מקצועות רבים שבהם שיעוריהם של הדרוזים היו זעומים (0.2% ומטה), ביניהם היסטוריה כללית, קולנוע וטלביזיה, תקשורת, מינהל ציבורי, ספרות כללית, חינוך מיוחד, תקשורת חזותית, יחסים בינלאומיים והנדסת מערכות תקשורת.
- שיעור הנשים בקרב הסטודנטים לתואר ראשון היה גבוה יותר בקרב הדרוזים בהשוואה ליהודים, וכן גילם היה צעיר יותר. קרוב מחצית מהסטודנטים הדרוזים לתואר ראשון למדו מקצועות מתחום מדעי החברה וכן מתחום החינוך וההכשרה להוראה, בעוד ששיעור הסטודנטים מקרבם שלמדו עסקים ומדעי הניהול, היה קטן יחסית.
- כמעט כל הסטודנטים הדרוזים לתואר ראשון גרו במחוזות הצפון וחיפה - 99% יחד.

²מכללה אקדמית שהמדינה מתקצבת אותה.

³מכללה אקדמית שהמדינה אינה מתקצבת אותה.

⁴במקצועות לימוד אותם למדו 50 סטודנטים ומעלה.

- הגיל החציוני של הסטודנטים הדרוזים לקראת תואר ראשון היה 22.7 שנים, בהשוואה ל-25.7 שנים בקרב הסטודנטים היהודים הלומדים לתואר זה. בקרב הסטודנטים הדרוזים שלמדו לקראת תואר שני, הגיל החציוני עמד על 34.0 שנים, והיה גבוה מהגיל החציוני של הסטודנטים היהודים לתואר שני (31.1 שנים). הגיל החציוני של הסטודנטים הדרוזים שלמדו לקראת תואר שלישי היה 36.1 שנים, בהשוואה ל-34.1 שנים בקרב הסטודנטים היהודים שלמדו לקראת תואר שלישי.